Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

►**B**

DIREKTIVA SVETA

z dne 30. novembra 1989

o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za uporabo delovne opreme delavcev pri delu (druga posebna direktiva v smislu člena 16 (1) Direktive 89/391/EGS)

(89/655/EGS)

(UL L 393, 30.12.1989, str. 13)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►**M1**	Direktiva Sveta 95/63/ES z dne 5. decembra 1995	L 335	28	30.12.1995
►**M2**	Direktiva 2001/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001	L 195	46	19.7.2001
►**M3**	Direktiva 2007/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007	L 165	21	27.6.2007

▼B

DIREKTIVA SVETA

z dne 30. novembra 1989

o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za uporabo delovne opreme delavcev pri delu (druga posebna direktiva v smislu člena 16 (1) Direktive 89/391/EGS)

(89/655/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 118a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ([1]), podanega po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu

v sodelovanju z Evropskim parlamentom ([2]),

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ([3]),

ker člen 118a Pogodbe predvideva, da Svet s pomočjo direktiv sprejme minimalne zahteve za spodbujanje izboljšav, še posebno v delovnem okolju, za zagotovitev boljše ravni zaščite varnosti in zdravja delavcev;

ker se morajo v skladu z omenjenim členom take direktive izogibati nalaganju upravnih, finančnih in pravnih omejitev na način, ki bi zadrževal oblikovanje ter razvoj malih in srednjih podjetij;

ker sporočilo Komisije o njenem programu v zvezi z varnostjo, higieno in zdravjem pri delu ([4]) predvideva sprejetje direktive o uporabi delovne opreme pri delu;

ker je Svet v svoji resoluciji z dne 21. decembra 1987 o varnosti, higieni in zdravju pri delu ([5]) upošteval namen Komisije, da mu v bližnji prihodnosti preda minimalne zahteve v zvezi z organiziranjem varnosti in zdravja pri delu;

ker je izpolnjevanje minimalnih zahtev, namenjenih zagotavljanju boljšega standarda varnosti in zdravja pri delu pri uporabi delovne opreme, bistveno za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev;

ker je ta direktiva posebna direktiva v smislu člena 16 (1) direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu ([6]); ker se zato določbe omenjene direktive v celoti uporabljajo za področje uporabe delovne opreme s strani delavcev pri delu, ne da bi to vplivalo na strožje in/ali bolj specifične določbe, vsebovane v tej direktivi;

ker ta direktiva predstavlja praktičen vidik uresničitve socialne dimenzije notranjega trga;

ker se v skladu z direktivo 83/189/EGS ([7]) od držav članic zahteva, da Komisijo obvestijo o vsakem osnutku tehničnih predpisov v zvezi s stroji, opremo in napeljavami;

ker se v skladu z odločbo 74/325/EGS ([8]), nazadnje spremenjeno z Aktom o pristopu iz leta 1985, Komisija posvetuje s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu o izdelavi osnutkov predlogov s tega področja,

---

([1]) UL C 114, 30.4.1988, str. 3,
UL C 106, 26.4.1989, str. 13 in
UL C 287, 15.11.1989, str. 12.
([2]) UL C 326, 19.12.1988, str. 132 in
UL C 256, 9.10.1989, str. 65.
([3]) UL C 318, 12.12.1988, str. 26.
([4]) UL C 28, 3.2.1988, str. 3.
([5]) UL C 28, 3.2.1988, str. 1.
([6]) UL L 183, 29.6.1989, str. 1.
([7]) UL L 109, 26.4.1983, str. 8.
([8]) UL L 185, 9.7.1974, str. 15.

▼B

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

ODDELEK I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet

1. Ta direktiva, ki je druga posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS, predpisuje minimalne varnostne in zdravstvene zahteve za uporabo delovne opreme s strani delavcev pri delu, kot je opredeljeno v členu 2.

2. Določbe direktive 89/391/EGS se v celoti uporabljajo za celotno področje, omenjeno v odstavku 1, ne da bi to vplivalo na strožje in/ali posebne določbe, vsebovane v tej direktivi.

Člen 2

Opredelitve

V tej direktivi imajo naslednji izrazi sledeč pomen:

(a) „delovna oprema“: vsak stroj, aparat, orodje ali instalacija, uporabljena pri delu;

(b) „uporaba delovne opreme“: vsaka dejavnost, ki vključuje delovno opremo, kot zagon ali zaustavitev opreme, njena uporaba, transport, popravilo, sprememba, vzdrževanje in servisiranje ter, še zlasti, čiščenje;

(c) „nevarno območje“: vsako območje znotraj in/ali okoli delovne opreme, v katerem je izpostavljeni delavec podvržen tveganju za svoje zdravje ali varnost;

(d) „izpostavljeni delavec“: vsak delavec, ki se v celoti ali deloma nahaja na nevarnem območju;

(e) „upravljavec“ delavec ali delavci z nalogo uporabljati delovno opremo.

ODDELEK II

OBVEZNOSTI DELODAJALCA

Člen 3

Splošne obveznosti

1. Delodajalec mora sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev, da je delovna oprema, dana na voljo delavcem v podjetju in/ali ustanovi, primerna za opravljanje dela ali pravilno prilagojena v ta namen in jo delavci lahko uporabljajo, ne da bi ogrožala njihovo varnost ali zdravje.

Delodajalec mora biti pri izbiri delovne opreme, katere uporabo predlaga, pozoren na posebne delovne pogoje in značilnosti ter na nevarnosti, ki obstajajo v podjetju in/ali ustanovi, še zlasti na delovnem mestu, za varnost in zdravje delavcev in/ali na morebitne dodatne nevarnosti, ki jih predstavlja uporaba te delovne opreme.

2. Kjer ni mogoče v celoti zagotoviti, da delavci lahko uporabljajo delovno opremo brez tveganja za varnost ali zdravje, mora delodajalec sprejeti ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj do najmanjše možne mere.

▼B

Člen 4

Pravila glede delovne opreme

1. Brez vpliva na člen 3, mora delodajalec pridobiti in/ali uporabiti:

(a) delovno opremo, ki — če je delavcem v podjetju in/ali ustanovi zagotovljena prvič po 31. decembru 1992 — izpolnjuje:

(i) določbe vseh ustreznih veljavnih direktiv Skupnosti;

(ii) minimalne zahteve, predpisane ►M1 v Prilogi I ◄, če se ne uporablja druga direktiva Skupnosti ali pa se uporablja samo delno;

(b) delovno opremo, ki — če je delavcem v podjetju in/ali ustanovi že zagotovljena pred 31. decembrom 1992 — izpolnjuje minimalne zahteve, predpisane ►M1 v Prilogi I ◄, najkasneje štiri leta po omenjenem datumu;

▼M1

(c) brez poseganja v točko (a)(i) in ne glede na točko (a) (ii) in točko (b), specifična delovna oprema, za katero veljajo zahteve iz točke 3 Priloge I, ki, če je do 5. decembra 1998 že zagotovljena delavcem v podjetju in/ali ustanovi, ustreza minimalnim zahtevam, določenim v Prilogi I, najkasneje štiri leta po tem datumu.

▼B

2. Delodajalec sprejme ukrepe, potrebne za zagotovitev, da se delovna oprema vso svojo življenjsko dobo ohranja, s pomočjo primernega vzdrževanja, tako da izpolnjuje določbe odstavka 1(a) ali (b), kot se uporabljajo.

▼M1

3. Države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji in ob ustreznem upoštevanju nacionalne zakonodaje in/ali prakse določijo postopke, s katerimi je možno doseči stopnjo varnosti, ki ustreza ciljem, določenim v Prilogi II.

Člen 4a

Pregled delovne opreme

1. Delodajalec zagotovi, da pristojne osebe v smislu nacionalnih zakonodaj in/ali praks opravijo začetni pregled (pred namestitvijo in pred prvim zagonom) delovne opreme, katere varnost je odvisna od pogojev namestitve, in pregled po vsaki namestitvi v nov prostor, da bi zagotovili pravilno namestitev in pravilno delovanje delovne opreme.

2. Delodajalec poskrbi, da se na delovni opremi, ki je izpostavljena pogojem, ki povzročajo škodo, ki lahko povzroči nevarnost, opravijo:

— redni pregledi in, če je ustrezno, testiranja, ki jih opravijo pristojne osebe v smislu nacionalnih zakonodaj in/ali praks,

— posebni pregledi, ki jih opravijo pristojne osebe v smislu nacionalnih zakonodaj in/ali praks, vsakokrat, ko nastopijo izjemne okoliščine, ki bi lahko ogrozile varnost delovne opreme, kot so sprememba dela, nezgode, naravni pojavi ali daljša obdobja nedejavnosti,

da bi zagotovili upoštevanje zdravstvenih in varstvenih zahtev ter pravočasno odkrivanje in odpravljanje okvar.

3. Rezultati pregledov morajo biti zabeleženi in na voljo pristojnim organom. Hraniti jih je treba ustrezno časovno obdobje.

Kadar se delovna oprema uporablja zunaj podjetja, ji je treba priložiti dokazilo o opravljenem zadnjem pregledu.

4. Države članice določijo pogoje, pod katerimi se opravijo taki pregledi.

▼B

Člen 5

Delovna oprema, povezana s posebnimi tveganji

Kadar uporaba delovne opreme lahko pomeni posebno tveganje za varnost ali zdravje delavcev, delodajalec sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da

— je uporaba delovne opreme omejena na tiste osebe, ki imajo nalogo, da jo uporabljajo;

— so v primeru popravil, sprememb, vzdrževanja ali servisiranja, zadevni delavci določeni za opravljanje tega dela.

▼M1

Člen 5a

Ergonomija in zdravje pri delu

Delodajalec mora pri izvajanju minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtev v celoti upoštevati delovno držo in položaj delavcev med uporabo delovne opreme ter ergonomska načela.

▼B

Člen 6

Informiranje delavcev

1. Brez vpliva na člen 10 Direktive 89/391/EGS mora delodajalec sprejeti ukrepe, ki zagotavljajo, da imajo delavci na voljo primerne informacije, ter, kadar je potrebno, pisna navodila za delovno opremo, ki jo uporabljajo pri delu.

2. Informacije in pisna navodila morajo vsebovati vsaj primerne varnostne in zdravstvene informacije o:

— pogojih uporabe delovne opreme,

— predvidljivih neobičajnih razmerah,

— zaključkih v zvezi z izkušnjami pri uporabi delovne opreme, kjer je to potrebno.

▼M1

Delavce je treba opozoriti na nevarnosti, ki jih zadevajo, na delovno opremo, ki je v njihovem neposrednem delovnem okolju, in na vse spremembe, ki jih zadevajo, v kolikor vplivajo na delovno opremo v njihovem neposrednem delovnem okolju, četudi te opreme ne uporabljajo neposredno.

▼B

3. Informacije in pisna navodila morajo biti zadevnim delavcem razumljiva.

Člen 7

Usposabljanje delavcev

Brez vpliva na člen 12 Direktive 89/391/EGS delodajalec sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da

— morajo delavci, ki uporabljajo delovno opremo, biti deležni primernega usposabljanja, vključno z usposabljanjem o vseh tveganjih, ki jih taka uporaba lahko pomeni,

— so delavci, omenjeni v drugi alinei člena 5, deležni primernega posebnega usposabljanja.

▼B

Člen 8

Posvetovanje z delavci in njihovo sodelovanje

Posvetovanje in sodelovanje delavcev in/ali njihovih zastopnikov o zadevah, zajetih s to direktivo, vključno z njenimi ►M1 Priloge ◄, se opravlja v skladu s členom 11 Direktive 89/391/EGS.

ODDELEK III

RAZNE DOLOČBE

Člen 9

Spremembe ►M1 Prilog ◄

1. Dodatek k dodatnim minimalnim zahtevam k ►M1 Priloga I ◄, uporabljanih za specifično delovno opremo, omenjeno v njeni točki 3, sprejme Svet po postopku, predpisanem v členu 118a Pogodbe.

2. Tehnične prilagoditve ►M1 Prilog ◄, ki so posledica:

— sprejetja direktiv o tehnični uskladitvi in standardizaciji delovne opreme in/ali

— tehničnega napredka, sprememb v mednarodnih predpisih, specifikacijah ali znanja na področju delovne opreme

se sprejmejo po postopku, predpisanem v členu 17 Direktive 89/391/EGS.

Člen 10

Končne določbe

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. decembra 1992. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila določb nacionalne zakonodaje, ki so jih že sprejele ali jih sprejemajo na področju, urejenem s to direktivo.

▼M3

_____

▼B

Člen 11

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼B

PRILOGA ►M1 *I* ◄

MINIMALNE ZAHTEVE IZ ČLENA 4(1)(a)(ii) in (b)

1. **Splošna opomba**

Obveznosti, predpisane v tej Prilogi, se uporabljajo ob upoštevanju določb direktive in, kjer obstaja tveganje, za določeno delovno opremo.

▼M1

Za naslednje minimalne zahteve, če se nanašajo na delovno opremo v uporabi, niso potrebni enaki ukrepi kot za osnovne zahteve v zvezi z novo delovno opremo.

▼B

2. **Splošne minimalne zahteve, ki veljajo za delovno opremo**

2.1 Krmilne naprave za delovno opremo, ki vpliva na varnost, morajo biti jasno vidne in prepoznavne ter ustrezno označene, kadar je to potrebno.

Krmilne naprave morajo biti, razen nekaterih, zunaj območij nevarnosti in nameščene tako, da njihovo delovanje ne more povzročiti dodatne nevarnosti. V primeru nenamernega delovanja ne smejo povzročiti nobenih tveganj.

Če je treba, mora biti omogočeno, da upravljavec z glavnega nadzornega položaja zagotovi, da na nevarnih območjih ni navzoče nobene osebe. Če to ni mogoče, se mora pred vsakim zagonom stroja avtomatično sprožiti varnostni sistem, kot npr. zvočni in/ali vidni opozorilni signal. Izpostavljeni delavec mora imeti dovolj časa in/ali sredstev, da se izogne nevarnostim, ki jih povzroča zagon ali ustavitev delovne opreme.

▼M1

Krmilne naprave morajo biti varne in jih je treba izbrati ob upoštevanju izpadov, okvar in omejitev, predvidljivih v okviru načrtovane uporabe.

▼B

2.2 Zagon delovne opreme mora biti mogoč samo z namernim upravljanjem krmilne naprave, predvidene za ta namen.

Enako velja:

— za ponovni zagon po zaustavitvi iz katerega koli razloga,

— za krmiljenje pomembne spremembe v pogojih delovanja (npr. hitrost, pritisk, itd.).

razen če tak ponovni zagon ali sprememba izpostavljenim delavcem ne povzroča kakršnihkoli nevarnosti.

Ta zahteva se ne uporablja glede ponovnega zagona ali spremembe pogojev delovanja kot posledice običajnega delovnega ciklusa avtomatske naprave.

2.3 Vsa delovna oprema mora imeti krmilno napravo, da se lahko popolnoma in varno ustavi.

Vsaka delovna postaja mora biti opremljena s krmiljem za ustavitev dela ali celotne delovne opreme, odvisno od vrste nevarnosti, tako da je oprema v varnem stanju. Krmilje za zaustavitev opreme mora imeti prednost pred krmilji za zagon. Potem, ko so se delovna oprema ali njeni nevarni deli ustavili, je treba izključiti dovod energije za ta vklopna stikala.

2.4 Kjer je potrebno in odvisno od nevarnosti, ki jih predstavlja oprema, ter njenega običajnega časa ustavitve, mora biti delovna oprema opremljena z napravo za izklop v sili.

2.5 Delovna oprema, ki predstavlja tveganje zaradi padajočih predmetov ali odvrženih predmetov, mora biti opremljena s primernimi varnostnimi napravami, glede na tveganje.

Delovna oprema, ki predstavlja nevarnost zaradi emisij plinov, pare, tekočine ali prahu, mora biti opremljena z ustreznimi napravami v bližini virov nevarnosti za zadrževanje in/ali izločanje.

2.6 Delovno opremo in dele te opreme je treba, kjer je to potrebno za varnost in zdravje delavcev, stabilizirati s sponami ali na nek drug način.

▼B

2.7 Kjer gre za tveganje zloma ali razpada delov delovne opreme, ki lahko predstavljajo znatno nevarnost za varnost ali zdravje delavcev, je treba sprejeti ustrezne varnostne ukrepe.

2.8 Kjer gre za tveganje mehanskega stika z gibljivimi deli delovne opreme, kar bi lahko pripeljalo do nezgod, je treba te dele zavarovati z varovali ali napravami za preprečevanje dostopa do nevarnih območij ali zaustaviti premikanje nevarnih delov, preden se doseže območja nevarnosti.

Varovala in varnostne naprave:

— morajo imeti čvrsto konstrukcijo,

— ne smejo povzročiti dodatnega tveganja,

— se ne smejo zlahka odstraniti ali narediti za neučinkovite,

— morajo biti nameščene na zadostni razdalji od nevarnega območja,

— ne smejo bolj kakor je potrebno omejevati pogleda na delovni ciklus opreme,

— morajo omogočati potrebne postopke za namestitev ali zamenjavo delov ter za vzdrževalna dela, pri čemer omejujejo dostop samo do območja, kjer je treba opravljati delo in, če je mogoče, brez odstranitve varovala ali varnostne naprave.

2.9 Območja in mesta za delo na delovni opremi in njeno vzdrževanje morajo biti primerno osvetljeni v skladu s postopkom, ki naj se opravi.

2.10 Deli delovne opreme z visoko ali zelo nizko temperaturo morajo biti, kjer je potrebno, zavarovani, da bi se izognili tveganjem delavcev, ki prihajajo v stik z njimi ali preveč blizu njih.

2.11 Opozorilne naprave na delovni opremi morajo biti nedvoumne ter zlahka zaznavne in razumljive.

2.12 Delovno opremo se lahko uporablja samo za postopke in pod pogoji, za katere ustreza.

2.13 Omogočeno mora biti opravljati postopke vzdrževanja, kadar je oprema zaustavljena. Če to ni mogoče, mora biti omogočena izvedba varnostnih zaščitnih ukrepov za opravljanje teh postopkov ali da se ti postopki opravijo zunaj nevarnih območij.

Če ima kateri od strojev knjigo vzdrževanja, jo je treba tekoče voditi.

2.14 Vsa delovna oprema mora biti opremljena z jasno prepoznavnimi sredstvi za izolacijo od vseh lastnih virov energije.

Ponovna povezava mora biti taka, da za delavce ne predstavlja tveganja.

2.15 Delovna oprema mora imeti opozorila in oznake, ki so bistvenega pomena za zagotovitev varnosti delavcev.

2.16 Delavci morajo imeti varen način dostopa do vseh območij, potrebnih za proizvodne, prilagoditvene in vzdrževalne postopke, ter možnost varnega zadrževanja na njih.

2.17 Vsa delovna oprema mora biti taka, da so delavci varni pred tveganji vžiga, pregretja, izpusta (uhajanja, izločanja) plinov, prahu, tekočin, pare ali drugih snovi, ki se proizvajajo, uporabljajo ali hranijo v delovni opremi.

2.18 Vsa delovna oprema mora biti taka, da so delavci varni pred eksplozijo delovne opreme ali drugih snovi, ki se proizvajajo, uporabljajo ali hranijo v delovni opremi.

2.19 Vsa delovna oprema mora ustrezno varovati izpostavljene delavce pred tveganjem posrednega ali neposrednega stika z elektriko.

▼M1

3. **Dodatne minimalne zahteve za specifično delovno opremo**

3.1 *Minimalne zahteve za premično delovno opremo z lastnim pogonom ali brez njega*

3.1.1 Delovna oprema, na kateri se vozijo delavci, mora biti opremljena tako, da se zmanjšajo nevarnosti za delavca med prevozom.

▼M1

Te nevarnosti morajo vključevati nevarnost stika s kolesi ali gosenicami ali ujetje vanje.

3.1.2 V primeru, da bi nenadna blokada pogonske enote med premično delovno opremo in njenimi dodatki in/ali vlečenimi enotami lahko povzročila posebno nevarnost, je treba to delovno opremo opremiti ali prilagoditi tako, da se preprečijo blokade pogonskih enot.

Če se taki blokadi ni mogoče izogniti, je treba sprejeti vse možne ukrepe, da se preprečijo nevarne posledice za delavce.

3.1.3 Če se pogonske gredi za prenos energije med premičnimi deli delovne opreme lahko umažejo ali poškodujejo zaradi vleke po tleh, je treba zagotoviti njihovo čiščenje in popravilo.

3.1.4 Premična delovna oprema, na kateri se delavci vozijo, mora biti načrtovana tako, da v dejanskih pogojih uporabe zmanjša nevarnosti, ki izhajajo iz prevrnitve delovne opreme, in to:

— bodisi z varovalno konstrukcijo, ki zagotavlja, da se oprema ne prevrne za več kot četrtino obrata, ali

— s konstrukcijo, s katero se okrog vozečih delavcev zagotovi dovolj prostora, če se prevračanje nadaljuje prek četrtine obrata, ali

— z drugo napravo z enakim učinkom.

Te varovalne konstrukcije so lahko sestavni del delovne opreme.

Varovalne konstrukcije niso potrebne, če je delovna oprema med delovanjem stabilizirana ali če oblika opreme onemogoča prevračanje.

Če obstaja nevarnost, da bi se pri prevrnitvi delovne opreme delavec, ki se vozi na opremi, znašel med deli delovne opreme in tlemi, je treba namestiti zadrževalni sistem za navedene delavce.

3.1.5 Viličarji, ki prevažajo enega ali več delavcev, morajo biti prilagojeni ali opremljeni tako, da zmanjšajo nevarnost prevračanja viličarja, in to:

— z namestitvijo zaprtega prostora za voznika, ali

— s konstrukcijo, ki preprečuje prevrnitev viličarja, ali

— s konstrukcijo, ki zagotavlja, da v primeru prevrnitve viličarja med tlemi in določenimi deli viličarja ostane dovolj prostora za delavce, ki se prevažajo na njem, ali

— s konstrukcijo, ki zadrži delavce na voznikovem sedežu, tako da se prepreči, da bi deli prevrnjenega viličarja zmečkali delavce, ki se vozijo na njem.

3.1.6 Delovna oprema z lastnim pogonom, ki med gibanjem lahko povzroči nevarnosti za osebe, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) imeti mora sredstva za preprečevanje nepooblaščenega zagona;

(b) imeti mora ustrezne naprave za zmanjševanje posledic trčenja, kadar je sočasno v gibanju več kot en del z gosenicami opremljene delovne opreme;

(c) na voljo mora biti naprava za zaviranje in ustavitev opreme. Kadar to zahtevajo varnostne omejitve, morajo biti v primeru okvare glavne naprave na voljo naprave, ki se upravljajo s hitro dostopnimi krmilji ali avtomatskimi sistemi za zaviranje ali zaustavitev opreme;

(d) kadar voznikovo neposredno vidno polje ne zadošča za zagotavljanje varnosti, je treba namestiti dodatne pomožne naprave za izboljšanje vidljivosti;

(e) delovna oprema, načrtovana za uporabo ponoči ali v temačnih prostorih, mora biti opremljena s svetili, ki ustreza opravljanemu delu in delavcem zagotavlja varno delo;

(f) delovna oprema, ki predstavlja nevarnost požara bodisi sama po sebi bodisi zaradi tistega, kar vleče oziroma nosi, in ki bi lahko ogrožala varnost delavcev, mora biti opremljena z ustreznimi gasilnimi napravami, če take naprave niso na voljo v bližini mesta uporabe;

(g) daljinsko vodena oprema se mora samodejno zaustaviti, takoj ko zapusti območje nadzora;

▼M1

(h) daljinsko vodena delovna oprema, ki bi v normalnih razmerah lahko povzročila stisnjenje ali nevarnost, mora biti opremljena z napravami, ki varujejo pred temi nevarnostmi, razen če so na voljo druge ustrezne naprave za nadzorovanje nevarnosti trčenja.

3.2 *Minimalne zahteve za delovno opremo za dviganje bremen*

3.2.1 Kadar je delovna oprema za dviganje bremen trajno vgrajena, je treba zagotoviti njeno trdnost in stabilnost med uporabo ob upoštevanju zlasti bremen, ki jih je treba dvigovati, in obremenitve na točki postavitve ali pritrditve konstrukcij.

3.2.2 Na strojih za dviganje bremen mora biti jasno označena njihova nominalna obremenitev in, če je to ustrezno, pritrjena tablica, na kateri je navedena nominalna obremenitev za vsako konfiguracijo stroja.

Pripomočki za dviganje morajo biti označeni tako, da je možno določiti lastnosti, ki so bistvene za varno uporabo.

Na delovni opremi, ki ni namenjena za dvigovanje oseb, vendar se jo pomotoma lahko uporabi v ta namen, mora biti ustrezno in jasno označena namembnost uporabe.

3.2.3 Trajno vgrajena delovna oprema mora biti vgrajena tako, da zmanjšuje nevarnosti, da bi breme:

(a) udarilo delavce;

(b) nevarno nihalo ali prosto padlo;

(c) bilo nenamerno spuščeno.

3.2.4 Delovna oprema za dviganje ali za premikanje delavcev mora biti taka, da:

(a) z ustreznimi napravami prepreči nevarnost padca vozila, kjer ta obstaja;

(b) prepreči nevarnost, da bi uporabnik padel z vozila, kjer ta obstaja;

(c) prepreči nevarnost, da bi uporabnika stisnilo, ujelo ali udarilo, zlasti zaradi nepazljivega stika s predmeti;

(d) zagotavlja, da osebe, ki so v primeru nezgode ujete v vozilu, niso izpostavljene nevarnosti in jih je možno rešiti.

Če se zaradi razlik v legi in višini ni mogoče izogniti nevarnostim iz točke (a) z drugimi varnostnimi ukrepi, je treba zagotoviti zaščitno vrv s povečanim varnostnim količnikom in jo preverjati vsak delovni dan.

▼M1

PRILOGA II

DOLOČBE V ZVEZI Z UPORABO DELOVNE OPREME IZ ČLENA 4(3)

0. **Splošna opomba**

Obveznosti iz te Priloge veljajo ob upoštevanju določb te direktive in če obstaja ustrezna nevarnost za zadevno delovno opremo.

1. **Splošne določbe za vso delovno opremo**

1.1 Delovno opremo je treba namestiti, vgraditi in uporabljati tako, da se zmanjšajo nevarnosti za uporabnike delovne opreme in za druge delavce, na primer z zagotavljanjem zadostnega prostora med premičnimi deli delovne opreme in pritrjenimi ali premičnimi deli v njeni okolici, in tako, da je možno vse oblike energije in snovi, ki se uporabljajo ali nastajajo, dovajati oziroma odstraniti na varen način.

1.2 Delovno opremo je treba sestaviti in razstaviti v varnih pogojih, zlasti ob upoštevanju vseh navodil proizvajalca.

1.3 Delovno opremo, v katero lahko udari strela, je treba zaščititi z ustreznimi napravami ali sredstvi proti učinkom strele.

2. **Določbe v zvezi s premično opremo bodisi z lastnim pogonom ali brez njega**

2.1 Delovno opremo z lastnim pogonom vozijo samo delavci, ki so bili ustrezno usposobljeni za varno vožnjo take opreme.

2.2 Če se delovna oprema premika po delovnem območju, je treba pripraviti in upoštevati ustrezne prometne predpise.

2.3 Da bi preprečili, da bi delavci peš prihajali v območje delovanja delovne opreme z lastnim pogonom, je treba sprejeti organizacijske ukrepe.

Če dela ni mogoče opraviti brez prisotnosti delavcev v območju delovanja delovne opreme, je treba sprejeti ustrezne ukrepe, da bi preprečili, da bi jih oprema poškodovala.

2.4 Prevažanje delavcev na premični delovni opremi z mehanskim pogonom je dovoljeno samo, kadar so v ta namen zagotovljene varnostne naprave. Če je delo treba opraviti med premikanjem, je treba hitrost ustrezno prilagoditi.

2.5 Premične delovne opreme z motorjem z notranjim izgorevanjem se ne sme uporabljati na delovnih območjih, razen če ni zagotovljena zadostna količina zraka, tako da zdravje ali varnost delavcev nista ogrožena.

3. **Določbe v zvezi z uporabo delovne opreme za dviganje bremen**

3.1 *Splošne opombe*

3.1.1 Premično ali razstavljivo delovno opremo za dviganje bremen je treba uporabljati tako, da se zagotovi stabilnost delovne opreme med uporabo v vseh predvidljivih pogojih ob upoštevanju lastnosti tal.

3.1.2 Osebe se smejo dvigovati samo s pomočjo delovne opreme in pripomočkov, predvidenih za ta namen.

Brez poseganja v člen 5 Direktive 89/391/EGS je delovno opremo, ki ni posebej predvidena za dvigovanje oseb, izjemoma možno uporabiti v ta namen, če so bili sprejeti ustrezni ukrepi za zagotovitev varnosti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso, ki določa ustrezen nadzor.

Medtem ko so delavci prisotni na delovni opremi za dviganje bremen, mora biti ves čas nekdo na kontrolnem položaju. Osebe, ki se nahajajo na taki delovni opremi, morajo imeti na razpolago zanesljiva komunikacijska sredstva. Predvideti je treba zanesljiva sredstva za njihovo evakuacijo v primeru nevarnosti.

3.1.3 Razen če to ni potrebno za učinkovito izvajanje dela, je treba sprejeti ukrepe, s katerimi se zagotovi, da pod visečimi bremeni ni delavcev.

▼M1

Bremena se ne smejo premikati nad nezavarovanimi delovnimi mesti, na katerih so običajno delavci.

V primerih, kjer ni možno na drugačen način zagotoviti nemotenega poteka dela, je treba določiti in izvajati ustrezne postopke.

3.1.4 Dvižne pripomočke je treba izbrati glede na breme, prijemalne točke, pritrditvene pripomočke in vremenske razmere ob upoštevanju načina in konfiguracije dviganja. Dodatna oprema za dviganje mora biti jasno označena, tako da uporabniki poznajo njene lastnosti, če je po uporabi ne razstavijo.

3.1.5 Dvižne pripomočke je treba shraniti tako, da se ne poškodujejo ali uničijo.

3.2 *Delovna oprema za dviganje nevodenih bremen*

3.2.1 Kadar je na delovišču vgrajenih ali postavljenih več enot delovne opreme za dviganje nevodenih bremen, tako da se njihovi delovni dosegi prekrivajo, je treba sprejeti ustrezne ukrepe za preprečitev trčenja bremen oziroma samih delov delovne opreme.

3.2.2 Pri uporabi premične delovne opreme za dviganje nevodenih bremen je treba sprejeti ukrepe za preprečitev nagibanja, prevrnitve ali, če je potrebno, premika ali zdrsa opreme. Zagotoviti je treba nadzor nad izvajanjem teh ukrepov.

3.2.3 Če upravljalec delovne opreme za dviganje nevodenih bremen ne more neposredno ali s pomočjo dodatne opreme, ki zagotavlja potrebne informacije, opazovati celotne poti bremena, ga mora med delom voditi pristojna oseba. Sprejeti je treba organizacijske ukrepe za preprečitev trčenja bremena, ki bi lahko ogrozilo delavce.

3.2.4 Delo je treba organizirati tako, da lahko delavec breme varno ročno pritrdi ali sprosti, zlasti tako, da pri tem ohrani neposreden ali posreden nadzor nad delovno opremo.

3.2.5 Vsi postopki dviganja morajo biti pravilno načrtovani, ustrezno nadzorovani in izvedeni tako, da se zagotovi varnost delavcev.

Še zlasti, če je treba breme sočasno dvigniti z dvema ali več deli delovne opreme za dviganje nevodenih bremen, je treba določiti in uporabljati postopek za usklajenost med upravljavci.

3.2.6 Če delovna oprema za dviganje nevodenih bremen ne more zadržati bremena v primeru popolnega ali delnega izpada električne energije, je treba zagotoviti ustrezne ukrepe za preprečitev izpostavljenosti delavcev kakršnimkoli posledičnim nevarnostim.

Viseča bremena se ne smejo pustiti nenadzorovana, razen če je dostop do nevarnega območja onemogočen in breme varno visi.

3.2.7 Uporabo delovne opreme za dviganje nevodenih bremen na prostem je treba prekiniti, kadar se vremenske razmere poslabšajo do te mere, da bi lahko ogrozile varno uporabo opreme in varnost delavcev. Sprejeti je treba ustrezne ukrepe, zlasti za preprečitev prevrnitve delovne opreme, da bi se izognili nevarnostim za delavce.

▼M2

4. **Določbe o uporabi delovne opreme za začasno delo na višini**

4.1 *Splošne določbe*

4.1.1 Če na podlagi člena 6 Direktive 89/391/EGS in člena 3 te direktive začasnega dela na višini ni mogoče varno in pod primernimi ergonomskimi pogoji opraviti s primerne površine, je treba izbrati delovno opremo, ki najprimerneje zagotovi in ohrani varne razmere za delo. Kolektivni varnostni ukrepi morajo imeti prednost pred individualnimi varnostnimi ukrepi. Dimenzije delovne opreme morajo ustrezati naravi dela, ki ga je treba opraviti, in predvidljivim obremenitvam ter omogočati varen prehod.

Najprimernejši dostop do začasnega delovnega mesta na višini je treba izbrati glede na pogostost prehodov, višino, ki jo je treba premostiti in trajanje uporabe. Omogočati mora evakuacijo v primeru neposredne

▼M2

nevarnosti. Prehod med napravami za dostop in ploščadmi, etažami ali prehodi ne sme povzročati dodatnega tveganja za padec.

4.1.2 Na delovnih postajah se lestve lahko uporabijo za delo na višini le v okoliščinah, v katerih z upoštevanjem točke 4.1.1. uporaba druge varnejše delovne opreme ni upravičena zaradi majhnega tveganja ali kratkotrajnosti uporabe oziroma značilnosti delovišča, ki jih delodajalec ne more spremeniti.

4.1.3 Dostop po vrvi in tehnike nameščanja se lahko uporabijo le v okoliščinah, ko ocena tveganja kaže, da se delo lahko opravi varno in kjer uporaba druge varnejše opreme ni upravičena.

Ob upoštevanju ocene tveganja in zlasti glede na trajanje dela ter ergonomske omejitve je treba zagotoviti sedež z ustreznimi dodatki.

4.1.4 Glede na vrsto delovne opreme, izbrane na osnovi prej navedenega, je treba določiti ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, značilnih za to vrsto opreme. Če je treba, se namesti varovala za preprečevanje padcev. Biti morajo ustrezno oblikovana in dovolj trdna, da preprečijo ali zadržijo padce z višine in v največji možni meri preprečijo poškodbe delavcev. Kolektivna varovala za preprečevanje padcev so lahko prekinjena le na točkah dostopa do lestve ali stopnic.

4.1.5 Kadar je kolektivno varovalo za preprečevanje padcev treba začasno odstraniti zaradi opravljanja posebne naloge, je treba sprejeti učinkovite nadomestne varnostne ukrepe. Naloga se ne sme opraviti, dokler ti ukrepi niso izvedeni. Ko je ta naloga dokončno ali začasno opravljena, je treba kolektivno varovalo za preprečitev padcev ponovno namestiti.

4.1.6 Začasno delo na višini se lahko opravi le, kadar vremenske razmere ne ogrožajo varnosti in zdravja delavcev.

4.2 *Posebne določbe za uporabo lestev*

4.2.1 Lestve je treba postaviti tako, da so med uporabo stabilne. Prenosne lestve morajo stati na stabilni, močni, ustrezno veliki, nepremakljivi podlagi tako, da so prečke v vodoravnem položaju. Viseče lestve morajo biti pritrjene varno in, razen vrvnih lestev, tako da jih ni mogoče premestiti ter da ne nihajo.

4.2.2 Noge prenosnih lestev med uporabo ne smejo drseti, zato se stopnice na ali v bližini zgornjega ali spodnjega dela zavarujejo s protidrsno napravo ali na kak drug enako učinkovit način. Lestve za dostop morajo biti tako dolge, da ustrezno segajo čez dostopno ploščad, razen če niso sprejeti drugi ukrepi, s katerimi se zagotovi trdna oprijemala. Zaporne in raztegljive lestve je treba uporabljati tako, da se njihovi deli ne premikajo neodvisno drug od drugega. Premične lestve se ne smejo premikati, preden se stopi nanje.

4.2.3 Lestve je treba uporabljati tako, da imajo delavci ves čas varna oprijemala in varno oporo. Zlasti, če je treba tovor po lestvi prenašati ročno, to ne sme ovirati uporabe varnega oprijemala.

4.3 *Posebne določbe za uporabo odra*

4.3.1 Če ni zapisa o izračunih za izbrani oder ali če ne vključuje predvidene konstrukcijske ureditve, je treba opraviti izračun trdnosti in stabilnosti, razen če se oder montira v skladu s splošno priznano standardno konfiguracijo.

4.3.2 Glede na tehnično zapletenost izbranega odra mora pristojna oseba pripraviti načrt za njegovo montažo, uporabo in demontažo. Lahko je v obliki običajnega načrta, ki se mu doda zapis o značilnostih odra.

4.3.3 Nosilni elementi odra ne smejo drseti, pritrditi jih je treba na nosilno površino, namestiti proti-drsno napravo ali drugo enako učinkovito sredstvo, nosilna površina mora biti zadostna. Zagotoviti je treba stabilnost odra. Z ustreznimi napravami je treba preprečiti, da bi se oder na kolesih med opravljanjem dela na višini naključno premaknil.

4.3.4 Dimenzije, oblika in načrt nivojev odra morajo ustrezati naravi dela, ki ga je treba opraviti in biti primerni za prenašanje tovorov ter omogočati delo in hojo. Nivoji odra morajo biti sestavljeni tako, da se njihovi elementi ob normalni uporabi ne morejo premakniti. Med elementi nivojev ne sme biti nevarne odprtine in navpičnih kolektivnih varoval za preprečitev padcev.

▼M2

4.3.5 Če deli odra niso pripravljeni za uporabo, na primer med sestavljanjem, razstavljanjem ali spremembo, jih je treba označiti s splošnimi opozorilnimi znaki v skladu z nacionalnimi predpisi, potrebnimi za uveljavitev Direktive 92/58/EGS in jih s fizičnimi sredstvi, ki preprečujejo dostop do nevarnega območja primerno ločiti.

4.3.6 Oder se lahko sestavi, razstavi ali znatno spremeni le pod nadzorom pristojne osebe; delo opravijo delavci, ki so zanj ustrezno in posebej usposobljeni predvsem na področju značilnih tveganj v skladu s členom 7 in zlasti glede:

(a) razumevanja načrta za sestavljanje, razstavljanje ali spremembo odra;

(b) varnosti med montažo, demontažo ali rekonstrukcijo zadevnega odra;

(c) ukrepov za preprečitev tveganja za padec oseb ali predmetov;

(d) varnostnih ukrepov v primeru nestalnih vremenskih razmer, ki lahko škodljivo vplivajo na varnost odra;

(e) dovoljenih obtežitev;

(f) vseh drugih tveganj, ki so lahko posledica navedenega sestavljanja, razstavljanja ali spreminjanja.

Oseba, ki nadzoruje in delavci morajo imeti na voljo načrt za sestavljanje in razstavljanje, naveden v 4.3.2. in vsa morebitna vanj vključena navodila.

4.4 *Posebne določbe za uporabo dostopa po vrvi in tehnike nameščanja*

Pri uporabi dostopa po vrvi in tehnik nameščanja je treba upoštevati naslednje pogoje:

(a) sistem mora imeti vsaj dve ločeno sidrani vrvi, ena služi za dostop, spust in oporo (delovna vrv), druga je podporna (varnostna vrv);

(b) delavci morajo imeti in uporabljati primeren varnostni pas in biti povezani z varnostno vrvjo;

(c) delovna vrv mora imeti opremo za varno vzpenjanje in spuščanje in samozaporni sistem, ki prepreči, da bi uporabnik, ki pade, izgubil nadzor nad svojim gibanjem. Varnostna vrv mora imeti premični sistem za preprečevanje padcev, ki sledi delavčevemu gibanju;

(d) orodje in drugi pripomočki, ki jih delavec uporablja, morajo biti varno pritrjeni na delavčev varnostni pas ali sedež ali na kak drug ustrezen način;

(e) delo je treba pravilno načrtovati in nadzirati, tako da se delavca v primeru nevarnosti lahko takoj reši;

(f) v skladu s členom 7 morajo biti delavci primerno usposobljeni za predvidena dela, zlasti za postopke reševanja.

V izjemnih primerih, kjer iz ocene tveganja izhaja, da bi bila uporaba druge vrvi nevarnejša, se lahko dovoli uporaba ene vrvi, če so sprejeti primerni ukrepi za zagotovitev varnosti v skladu z nacionalnimi predpisi in/ali prakso.